

BIM Atzeneta del Maestrat

Època XI N° 7 - juliol/setembre 2018

Des de ca la Vila

La AODL informa

A Atzeneta cal saber

Recull festes 2018

Gent d'ací

Ens conten des del Col.legi

Medi Ambient

Des de la UJI

Atzeneta Antiga

Les associacions parlen

Col.laboracions

El temps i la Meteo a Atzeneta

FESTES 2018, UN ESCLAT DE DIVERSITAT

III TROBADA NACIONAL D'AUROROS

Agenda

HORARIS

AJUNTAMENT

De dilluns a divendres de 9 h a 14 h.

Dissabte de 9h a 13 h.

www.atzenetadelmaestrat.es

Facebook: Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat

ESCOBRERIES

A partir de les 20 h.

RECOLLIDA D'OBJECTES VOLUMINOSOS

El quart dimecres de cada mes.

CEMENTERI

Tots els diumenges (hivern de 15 h a 17 h i estiu de 16 h a 18 h).

ALTRES SERVEIS A L'AJUNTAMENT

TREBALLADORA SOCIAL I PSICÒLOGA

Dilluns de 10'30 h a 14 h al CSP.

ARQUITECTA MUNICIPAL

Dimarts de 10 h a 14 h a l'ajuntament.

VETERINARI

Dimecres de 10 h a 11 h a l'ajuntament.

NOTARI

Dijous cada 15 dies a l'ajuntament.

DEPENDENCIA

A partir de les 10 h, els dies prefixats, al CSP.

TELÈFONS D'INTERÉS

AJUNTAMENT 964 37 00 18

CENTRE SOCIAL POLIVALENT (CSP) 964 37 09 19

CENTRE DE SALUT 964 37 05 43

GUÀRDIES 698 614 472

FARMÀCIA 964 37 00 54

COL·LEGI PÚBLIC 964 73 82 50

BANKIA 964 37 00 53

BBVA 629 005 298

BANTIERRA 964 37 01 64

GUÀRDIA CIVIL 964 37 00 63 062

CASA ABADIA 964 37 03 36

EXTENSIÓ AGRÀRIA 964 39 96 90

AUTOS HICID 964 20 01 22

EMERGÈNCIES 112

INFORMACIÓ 012

HOSPITAL GENERAL 964 72 65 00

HOSPITAL PROVINCIAL 964 72 50 00

HORARI D'AUTOBUSOS

ATZENETA-L'ALCORA-CASTELLÓ

ATZENETA

Eixida 6'30 h

L'ALCORA

Arribada 7'30 h
Eixida 7'35 h

CASTELLÓ

Arribada 8'00 h
Eixida 18'00 h

ATZENETA

Arribada 19'30 h

VISTABELLA-ATZENETA-CASTELLÓ

VISTABELLA

Eixida 6'00 h

ATZENETA

Arribada 6'50 h
Eixida 7'00 h

CASTELLÓ

Arribada 8'30 h
Eixida 15'30 h

ATZENETA

Arribada 16'50 h
Eixida 17'00 h

VISTABELLA

Arribada 18'00 h

Edició: Ajuntament d'Atzeneta

Coordinació: www.teescribologuequieras.com

Impressió: Paperam Impressions

Disseny: Juan Gil

La gent que fem aquest BIM volem que estiga obert al major nombre d'opinions. Tot aquell que vulga col.laborar, de qualsevol manera, ens ho pot fer arribar a l'ajuntament o a l'adreça electrònica bimatzeneta@gmail.com.

Col·laboracions, incloses les fotogràfiques, d'aquest número:

Associació d'ames de casa (Tere Vayá), Jaime Casanova, Melchor Rovira, Jaume Gil Saura, Carmen Rovira Monfort, Paco Esteller, Pilar Ferreres, Miguel Ángel Moliner, Thomas Evans, Ricardo Badenes Bertrán, Leonardo Gil, Diego Velasco, Jaume Medall, Xavier Pallarés, Juanjo Escrig, Jesús Bernat, Arcadi Vidal

Tardor per a tots

Al·ludir a l'estiu, a les festes patronals, sembla un anacronisme a hores d'ara de calendari encara que haja transcorregut poc més d'un mes des del seu acabament. Setembre va retornar la rutina a les agendes i octubre sol ser el mes introductor de l'hivern, on la tardor cobra vigor, els bolets atrauen a una segona onada d'urbanites que tinten de colorit els boscos de les nostres terres altes i dels municipis limítrofs. L'estiu ha sigut propici perquè els rovellons apunten cap a l'alt i al dens i se suïciden al mateix temps que es fan visibles.

Potser, quan lliges aquesta introducció editorial, córrega el Monlleó, i la Rambla; sol ser temps octubre procliu a l'abundància del líquid, però no succeeix cada any malgrat que la tendència al mite de l'in(conscient) col·lectiu propendisca a magnificar el passat. La Terra sol complir els seus propis cicles orbitals i ofereix a cada regió el que la seua posició geogràfica li assigna.

Però com la periodicitat d'aquest butlletí és trimestral i la d'aquest número abasta els mesos d'estiu, convé retrocedir la mirada i retornar a les festes patronals, que un any més han submergit a Atzeneta en una bombolla d'irrealitat demogràfica que es feia gojosa als ulls per tanta ocupació humana dels carrers i tants actius joves colonitzant els actes, qualsevol d'ells.

El continuisme perfeccionista ha sigut la tònica de la passada edició, amb un carrusel d'actes per a totes les edats, molt participats tots ells, amb un debilitament evolutiu de les revetles i l'agonia d'una tradició, la de les taules, que ens convida a pensar als que ja tenim una edat que els temps, com deia Dylan, estan canviant, sempre estan canviant, per a bé, afegiríem, encara que la nostàlgia ens faça derivar cap a un judici favorable del passat i menys condescendent amb el present. Les imatges de la festa de les pàgines interiors parlaran per si mateixes del seu bon color de programació.

Agost constitueix un miratge. Els ritmes s'alteren, desapareix la pressa, els dies inverteixen el seu transcurs i dibuixen una realitat il·lusòria que s'esfuma

amb setembre. Pobles com Atzeneta desapareixen la seua demografia i els visitants no perceben el conflicte sord de la despoblació rural, fins i tot en pobles com el nostre, situat amb prou faenes a 30 km en línia recta del mar, perquè en visitar-los a l'agost i en alguna altra aglomeració puntual no conviuen amb el buit

quan un dimarts d'octubre o un dijous de novembre els carrers es desertitzen i els bars, decreixent el seu nombre i la seua freqüència d'obertura, es nodreixen solament dels oriünds.

No hi ha receptes miraculoses. La resistència creativa, multidisciplinària, dels ajuntaments que gestionen els recursos per a multiplicar per tres el que tendeix a zero com a resultat, ofereix un extra de treball a la població local desocupada; una agenda cultural hiperaactiva capaç d'atraure en diferents èpoques de l'any als qui ens visiten per agost i a continuar millorant els serveis i les activitats perquè els nadius se senten confortables en el seu propi municipi i efectuen una labor propagandística d'ell en els seus cercles d'influència.

Res nou a l'ombra del Bovalar, gaudim d'octubre, dels seus dies temperats encara, d'aqueix frescor matiner que desaconsella la màniga curta, de la potencial marabunta dels cels, de l'aigua revolucionant els cursos secs d'ordinari, dels crepuscles irisats, de la vida en definitiva, perquè en ocasions n'hi ha prou amb apuntar-se a la finestra orientada a la muntanya favorita, per modesta que siga la seua altitud, i donar gràcies al déu de cadascun per conservar una pau cel·lular compatible amb el benestar.

Des de ca la vila

PLE DE L'AJUNTAMENT SESSIÓ ORDINÀRIA CELEBRADA EL 28 DE JUNY.

Assistents:

Alcalde: Santiago Agustina Segarra.

Tinents Alcaldes: Aarón Agut Medall.

Regidors: Leonardo Gil Bertran, César Marín Fabra, José Barberà Centelles, Francisco Centelles Escrig, Mª Inmaculada Jiménez Escrig.

Excusen assistència: Consuelo Beltrán Porcar, Norma Escrig Broch

Secretari: Félix Ángel Roche López.

A continuació s'exposa una síntesi del Ple Municipal celebrat l'28 de juny. Si algú té interès a conèixer l'acta en la seua integritat, està a la seua disposició en les dependències municipals prèvia petició.

1º - LECTURA I APROVACIÓ DE L'ACTA DE LA SESSIÓ ANTERIOR.

2º - RATIFICACIÓ DECRET SOBRE SOL·LICITUD DE CANVI DE L'OBRA A INCLOURE EN EL PLA PROVINCIAL D'OBRES I SERVEIS DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL PER A L'EXERCICI 2018.

ACORD: Ratificar el Decret de l'Alcaldia n° 2018-0046, de 24 de maig de 2018, pel qual s'acorda sol·licitar el canvi de l'obra inclosa per aquest Ajuntament en el Pla Provincial d'Obres i Serveis de la Diputació Provincial de Castelló per a l'exercici 2018 (Pla 135) per la següent actuació d'inversió real (obres):

Títol de l'actuació	Pressuposat d'execució per contracta o per Administració	Honoraris de redacció	Honoraris de direcció d'obra	Total
Reforma i adequació de l'edifici de vestuaris de les piscines municipals per a albergar altres usos esportius	67.650,85 €	2.558,22 €	2.273,98 €	72.483,05 €

3º.- SOL·LICITUD DE SUBVENCIÓ DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL PER A LA REALITZACIÓ D'INVERSIONS FINANCERAMENT SOSTENIBLES (IFS) OBRES PER ALS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓN PER A L'EXERCICI 2018 (PLA CASTELLÓ 135)

ACORD: Sol·licitar la subvenció per a aquest Ajuntament per a les obres objecte de subvenció d'inversions financerament sostenibles (IFS) en el Pla Provincial d'Obres i Serveis de la Diputació Provincial de Castelló per a l'exercici 2018 (Pla 135) de la següent actuació d'inversió real (obres):

Títol de l'actuació	Pressuposat d'execució per contracta o per Administració	Honoraris de redacció	Honoraris de direcció d'obra	Total
Renovación de la red de abastecimiento de agua potable en la calle Xodos y calle Roca de Mei	93.078,30 €	3.910,85 €	3.910,85 €	100.900,00 €

4ª - SOL·LICITUD D'INCLUSIÓ EN EL PLA CERÀMIC DE REGENERACIÓ URBANA 2018/2019.- ACORD:

- Sol·licitar la inclusió d'aquest Ajuntament en el Pla Ceràmic de Regeneració Urbana per als exercici 2018/2019 de l'espai públic: Jardí urbà en el Carrer d'Enric Banyuls.

- Comprometre's a executar les obres si el seu espai resultara guanyador del CONCURS "SOM CERÀMICA A LA REGENERACIÓ URBANA"

5º - RATIFICACIÓ DECRET SOBRE APROVACIÓ DEL PADRÓ DE TAXES (CLAVEGUERAM, ESCOMBRERIES, TRACTAMENTS D'ESCOMBRERIES I VADOS) EXERCICI 2018.-

TAXES 2018	Unitats	€/Unitat	IMPORT	
Clavegueram	1.068 €	31,77 €	33.930,36 €	33.930,36 €
Recollida d'escombreries domèstica	877 €	50,65 €	44.420,05 €	47.466,55 €
Recollida d'escombreries comercial	50 €	60,93 €	3.046,50 €	
Tractament d'escombreries	877 €	44,08 €	38.658,16 €	43.154,16 €
Tractament d'escombreries comercial	50 €	89,92 €	4.496,00 €	
Guals	69 €	75,00 €	5.175,00 €	5.175,00 €
TOTAL		Rebutis: 1.053 €	Total: 129.726,07 €	

6º- RATIFICACIÓ DECRET SOBRE SOL·LICITUD D'ADHESIÓ AI PLA PROVINCIAL DE ADECUACIÓ DELS SISTEMES D'INFORMACIÓ DE LES ENTITATS LOCALS AI ENS/RGPD I SOL·LICITUD D'ENCOMANDA DE GESTIÓ DE LES FUNCIONS DE DELEGAT DE PROTECCIÓ DE DADES.-

ACORD: Ratificar el Decret de l'Alcaldia n° 2018-0045 pel qual s'acorda sol·licitar a la Diputació de Castelló la inclusió de l'entitat en el Pla Provincial d'adequació dels sistemes d'informació de les

Entitats Locals al ENS/RGPD.

7º- CREACIÓ D'UNA EMISSORA LOCAL DE RÀDIO EN F.M.

L'alcalde manifesta que ja hi ha alguns pobles que la tenen en marxa tals com Benlloch, Traiguera, Vilafranca, etc.; que es tracta de realitzar el seu funcionament amb personal col·laborador que ja el tenen els Ajuntaments; que l'Ajuntament compra els equips que estan entorn dels quatre mil euros; que la G.V. adjudica la freqüència i la Universitat; que quan no existisca emissió es connectara amb la freqüència de l'UJI i s'emetrà el que faça la mateixa o altres emissores de la xarxa, per unanimitat dels assistents, s'acorda la seua ratificació i aprovació d'acord amb el seu tenor literal que diu el següent:

ACORD: Sol·licitar a la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació de la Generalitat Valenciana la reserva provisional de freqüència per a la instal·lació i posada en funcionament d'una emissora de radiodifusió sonora en F. M. per a ús municipal.

8º- APROVACIÓ DEL PROGRAMA I DEL PRESUPOST DE LES FESTES PATRONALS DEL 2018.-

INGRESSOS	92.750,00 €
1.- Ajuntament	50.000,00 €
2.- Barra	3.000,00 €
3.- Publicitat	8.000,00 €
4.- Subvencions	5.000,00 €
5.- Programes	3.000,00 €
6.- Barra Bous	9.150,00 €
7.- Cadafals	7.300,00 €
8.- Devolució IVA	7.300,00 €
DESPESES:	92.750,00 €
1.- Actes taurins	31.649,00 €
2.- Pregó	3.160,00 €
3.- Actes religiosos	600,00 €
4.- Actes culturals	9.098,00 €
5.- Actes infantils	1.749,00 €
6.- Correfoc	3.920,00 €
7.- Programa festes i publicitat	2.324,00 €
8.- Volta a peu	1.500,00 €
9.- Berenar tercera edat	2.300,00 €
10.- Altres	1.700,00 €
11.- Orquestres	23.800,00 €
12.- Concert Banda	2.500,00 €
13.- Barra bous	5.500,00 €
14.- Partida pilota	1.150,00 €
15.- Concurs engalanament carrers	1.500,00 €
16.- Premi cartell festes	300,00 €

9º- PROPOSTA DE DOS DIES DE 2019 AMB CARÀCTER DE FESTES LOCALS.-

ACORD: Proposar a la Direcció territorial d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball com a festes locals d'Atzeneta del Maestrat per al pròxim any 2019 els següents dies:

- El 29 d'abril de 2019 (Sant Vicent)
- El 24 de maig de 2019 (Festa de la Joventut)

L'alcalde informa:

- Sobre la publicació de nou de l'exposició al públic de determinades modificacions del Projecte d'Alta Tensió, impacte ambiental, etc. en la qual no apareix Atzeneta i les Useres.

- Sobre l'escassetat d'aigua per a aquest estiu doncs el pou està molt escàs i la bomba de l'aigua va al 95 %. Es farà una campanya de responsabilització del consum i estalvi de la mateixa i ús responsable. Perquè no es regue i si cal prendre mesures es prengueren.

- Sobre la Mancomunitat que ens han fet unes correccions ortogràfiques en els estatuts però ja s'han tornat a enviar i està tot clar pendent de la seua publicació en el DOGV.

- Sobre l'arribada de la concessió de la subvenció per l'EMCUJU sol per a una persona i la setmana que ve es farà la selecció. Per l'EMPUJU no ha arribat la Resolució de la concessió que serà també per a una persona. Els del PAMER de l'Exercici passat acaben el 29 de juny i els de el EMCORD i EMCORP van acabar el dia 26 de juny. Els del EMCUJU i EMPUJU de l'any passat acabaren el pròxim dia 25 de juliol. També es posarà a treballar ara l'empleat del Pla d'Ocupació de la Diputació que serà per tres mesos i diversos dies.

- Sobre les brigades de Interface que teòricament han de netejar determinades zones del poble la setmana que ve començaran la selecció entre els apuntats i que seran contractes de 6 mesos, renovables. Del poble s'han presentat uns quinze.

- Sobre la campanya "Stop al foc" que s'està en converses amb la Cooperativa per a presentar sol·licitud conjunta de subvenció per a la trituració de les restes amb maquinària, etc, per a minimitzar les cremes i impulsar la trituració que acabarà amb la instal·lació de la Planta de Compostatge per a estalvi de la destrucció de la brossa i reutilització de les mateixa com a abonament ecològic. També s'ha parlat amb la Cooperativa sobre la creació d'un banc de terres per a posar en producció algunes abandonades.

L'AODL informa

Què són les agències de col·locació?

Formació SERVEF

Programació de cursos

En aquesta secció ens centrarem en els cursos que ofereixen els Centres de Formació SERVEF destinats prioritàriament a persones desocupades.

Si algun dels cursos vos interessa, convé que ho feu constar en la vostra demanda, a través d'una d'aquestes vies:

- A través d'Internet: accedeix a AutoServef > Demanda d'ocupació > Auto entrevista i inclou el curs del teu interès.
- Sol·licitant cita en el teu Centre Servef perquè ho registren allí: accedeix a AutoServef > Cita prèvia > Atenció Personalitzada.

És important recordar que per a poder participar en la selecció de l'alumnat hauràs d'inscriure't en l'apartat AutoServef > Formació > Consultar, en el moment en què la selecció s'haja de realitzar.

Cal tenir amb compte que per accedir als cursos de Certificat de Professionalitat de NIVELL 1 no es requereix cap requisit, en canvi per als de NIVELL 2 o NIVELL 3, cal complir uns requisits segons l'article 20 del RD34/2008.

Les persones desocupades poden accedir als diversos cursos que ofereixen els Centres Públics que imparteixen Formació per a l'Ocupació i els Centres Col·laboradors del SERVEF.

A Castelló podeu trobar el centre de Formació SERVEF al carrer Venècia número 35 (12006 Castelló) i telèfon 964399120.

Més informació a l'adreça següent: <http://www.servef.gva.es/programacion-de-curso>

A Atzeneta cal saber

Concessió d' una subvenció per a restaurar el campanar

La Conselleria d' Educació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana ha concedit una subvenció de 40.000 euros a la Parròquia de Sant Bertomeu, per a la rehabilitació i restauració del campanar de l'església parroquial.

La subvenció és fruit d' un conveni de col.laboració entre l'Ajuntament d' Atzeneta del Maestrat, la Parròquia de Sant Bertomeu i el Bisbat de Segorb Castelló.

Bomba aigua

El segon cap de semana de festes es va avariar la bomba del pou de l' aigua. Es van fer crides a la gent per a reduir el consum d'aigua perquè sols quedava la que hi havia dins del dipòsit.

La resposta va ser més que responsable i gràcies a la conscienciació col·lectiva no es va acabar l'aigua fins a que es va poder, quatre dies després, reparar l'avaría.

A festes, sense actituds sexistes

L'Ajuntament d' Atzeneta del Maestrat va desplegar abans de festes una campanya per al foment d' unes festes lliures d' actituds sexistes i discriminatòries, dins del projecte Objectiu Violeta. No es va registrar cap incident al voltant d'èsta matèria.

Nocturna BTT Club Ciclista At-Zenet

El dia 16 d'agost el club ciclista At-Zenet va organitzar una nocturna en BTT pel terme d'una duració estimada d' 1:30h.

L'eixida va ser a les 21:00 hores des de la Font, i després va tindre lloc un sopar de germanor entre uns participants que havien de portar obligatòriament llum en la bici.

La convocatòria va ser tot un èxit.

Exposició de portades de llibre de festes

A partir del 16 d'agost i durant tota la setmana de festes va estar oberta l'exposició de les portades dels llibres de les nostres festes patronals, a la sala d'exposicions de l'Ajuntament.

El recull de totes les portades va provocar un més enllà d'evocació a joves i no tant, i en particular als d'edats més avançades perquè es van poder remuntar a la seva infantesa, adolescència o joventut amb les edicions més antigues de les festes.

Festes de Loreto

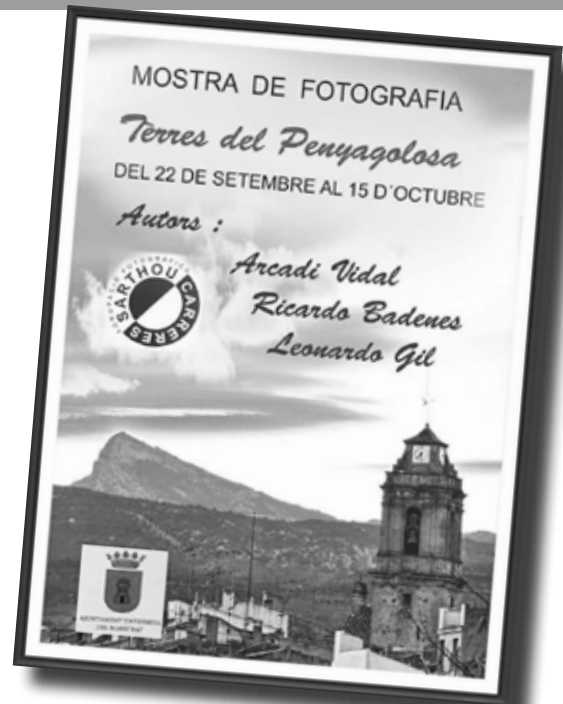
Les festes de Loreto no són el que van ser, però són. I ja és molt que siguin, que es conserve l'arrel d'un barri amb personalitat. El 8 de setembre, el dia de la Mare de Déu que dona nom a carrer i plaça, amb nombrosa participació. Per molt anys.

Mostra de fotografies d'artistes locals

Del 22 de setembre al 15 d'octubre es pot veure una exposició de fotografia al saló del mateix nom de l'ajuntament on tres fotògrafs locals, Arcadio Vidal, Ricardo Badenes i Leonardo Gil, aporten les seues obres per als ulls de qui vullga reconciliar-se amb la qualitat fotogràfica amb el marc de les nostres terres com a fil conductor de la mostra.

Actuació del grup de teatre juvenil

El 13 d'agost es va gaudir d'una magnífica representació d'una obra còmica a càrrec del Grup de Teatre Juvenil d'Atzeneta.

Els jòvens actrius i actors que van demostrar la seva dedicació, les hores d'assaig i la bona memòria. Té molt a vore la directora del grup, Sandra González i el tècnic de so, Arcadio Juan que va contribuir també a l'èxit de l'espectacle.

Subvenció per a despeses de transport amb fins mèdics

Des de l'Ajuntament volem donar a conèixer als veïns del municipi la iniciativa de la Diputació de Castelló dins del Programa Estratègic Provincial "Repoblem" amb la qual es subvencionaran les despeses del transport discrecional de taxi amb fins mèdics a la població dels municipis de menys de 5.000 habitants.

Els serveis subvencionats seran els següents:

- Assistència concertada a Consultes Externes de Centres Hospitalaris i Centres Mèdics, quedant exclòs el transport cobert per la Conselleria de Sanitat com urgències i tractaments programats.
- Assistència a serveis d'optometria, revisió auditiva i odontologia, ubicats al municipi més pròxim al d'origen en cas de no disposar d'aquestos al del sol·licitant.

El procediment per a ser beneficiari serà el següent:

1-Sol·licitud a l'Ajuntament aportant la documentació següent:

- Document de citació prèvia.
  - Manifestació de la no disponibilitat de vehicle propi o de la llicència de conducció.
  - Manifestació que cap familiar o afí pot assumir el trasllat, per causa justificada, en la jornada i horari establerts en la cita prèvia assignada.
- 2-Si l'usuari compleix el requisits anteriors l'Ajuntament li concedirà la subvenció.
- 3-Una vegada realitzat el servei, per justificar la realització següent documentació:
- Document d'assistència al servei mèdic.
  - Factura del servei de taxi a nom de l'ajuntament.

Dia de les paelles

Com ja ve sent costum, el dia 15 d'agost va tindre lloc a Atzeneta la tradicional festa de les paelles, organitzada per l'associació d' Ames de Casa. Més de 500 persones van omplir el pati de les escoles velles, marcant de prop l'inici de les festes patronals.

Una edició més les membres de l'Associació van fer un gran treball organitzatiu.

Obres i millores d'infraestructures

Les obres de construcció del nou dipòsit d'aigua potable segueixen a bon ritme. L'obra serà pagada en la seua totalitat per la Conselleria d'Agricultura i Medi Ambient de la Generalitat Valenciana.

Obres i millores d'infraestructures

- OBRES A LA CARRETERA DE XODOS:

La Diputació de Castelló ha iniciat obres de millora de la seguretat viària a la carretera de Xodos.

- MILLORES A LES ESCOLES:

Aquest estiu s'han realitzat unes obres de millores al Col·legi Públic d'Educació Infantil i Primària El Castell d'Atzeneta, arreglant els desperfectes per part de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport amb un import de 47.185,14 €. Entre altres actuacions cal assenyalar la instal·lació d'un nou descalfificador i el formigonat de patis i la pintada de tanques i portes exteriors.

- CONTRATACIÓ DE 8 PERSONES DESOCUPADES:

L'Ajuntament, a través d'una subvenció del SERVEF i dins del programa EMERGE ha obtingut una ajuda de 66.347,66 € per a contractar dos brigades de persones desocupades per a realitzar actuacions a l'àmbit forestal.

Engalanament de carrers

Una any més el agost els carrers d'Atzeneta es van engalanar per a lluir més bonics a les seves festes patronals. L'implicació del veïnat va fer possible que l'espectacle d'un poble compromès amb la seua imatge despertara l'admiració de nadius i visitants.

Moltíssimes gràcies a totes i tots.

18 Edició de la Pujada a la Nevera

Imperdonable el descuit editorial de l'anterior nombre al no arregar els resultats i les fotografies de la 18 Edició de la Pujada a la Nevera, una prova que gaudeix d'un merescut prestigi entre les carreres de muntanya de la província de Castelló i en la qual els organitzadors, el Club de Muntanya At-Zenet persegueixen que els corredors se senten com a casa abans i després de la pròpia competició esportiva.

Esmenar l'oblit, encara que a destemps, amb el recull fotogràfic i matisant que els guanyadors absoluts van ser Alex Marín Fabra, atleta local, amb un temps de 2h 7' 19" en categoria masculina i Ragna Debats en la femenina amb un registre de 2h 23' 12".

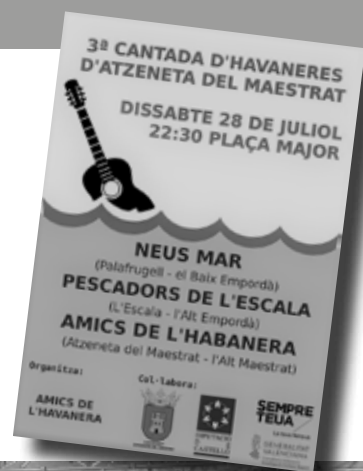

III Cantada d' havaneres d' Atzeneta del Maestrat

Dissabte 28 de juliol va tindre lloc una nova edició de la cantada d' havaneres d' Atzeneta del Maestrat.

Més de 600 persones van omplir la plaça Major per gaudir de la presentació de la periodista Alba Saura Manzanares i les actuacions de Neus Mar, Els Pescadors de l' Escala i els Amics de l' Havanera d' Atzeneta, estos últims organitzadors de l' acte.

Un acte que es consolida any rere any i que està cridat a convertir-se en un càssic estiuec d'Atzeneta, amb un nivell més que notable i una entusiasta resposta del public.

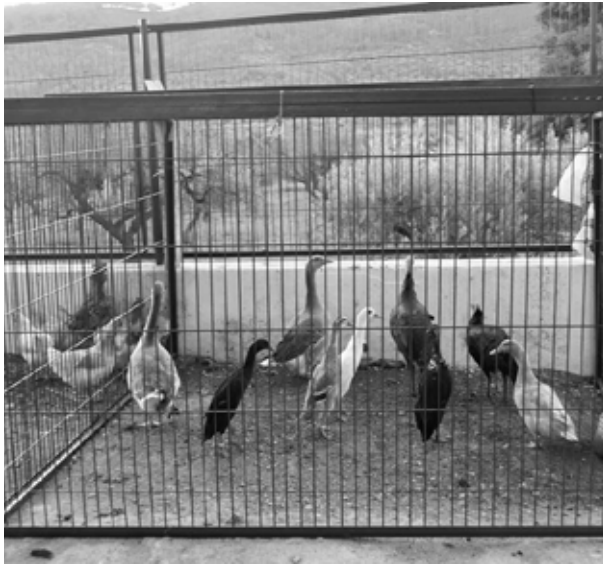
XVII Edició de la Fira de la Caça i la Natura

Una edició més, i ja sumen 17, l'Associació cultural Fira de la Caça i la Natura ha organitzat la que porta el seu nom.

I una vegada més ha aconseguit superar-se a si mateixa a causa de l'ampli ventall d'activitats desenvolupades durant els dos dies ja tradicionals de programació que enguany han recaigut en els dos últims del mes de setembre. Consolidada com un clàssic provincial, l'afluència de públic ha estat multitudinària i un cormull de gent ha atestat el recinte de les Escoles Velles, també lloc tradicional de celebració des de la primera edició.

Per donar suport a la Fira de la Caça i la Natura existeix un equip humà multidisciplinari que es complementa per a oferir una vistositat que requereix un sens fi d'hores de treball desinteressat d'un col·lectiu implicat amb les causes que la fira ressalta. Les imatges són prou eloqüents per si mateixes per a advertir tant la gentada com la diversitat.

III Encuentro nacional de Canto de Aurora

Juanjo Escrig

Los días 4 -5 de agosto, la Asociación de Auroros de Atzeneta, en colaboración con el ayuntamiento y la Diputación de Castellón, organizó un encuentro, en tercero de canto de auroras de la provincia de Castellon que contó con la participación de los auroros de Albalat dels Sorells, de valencia, los auroros de la Vilavella y los "Periquillos" de Viana, Navarra, al margen, obviamente, de los auroros Virgen del Rosario de Atzeneta.

A las 7 de la tarde del 4 tuvo lugar la recepción en el ayuntamiento por parte de las autoridades municipales. El acto contó con la presencia del alcalde de la Vilavella, representantes del ayuntamiento de Viana, los presidentes de los diferentes grupos participantes.

En el transcurso de la recepción se procedió a formalizar el hermanamiento con la ciudad de Viana, por los vínculos que las dos entidades corales han consolidado desde hace años.

A las 10,30 de la noche se celebró el canto de auroras en la iglesia parroquial. Cada grupo interpretó seis auroras y al finalizar y, conjuntamente, se acometió la salve que se canta en las concentraciones que se celebran en Navarra, de la que los auroros de Azeneta son miembros.

Terminada la velada coral y en la placeta de la Presó se sirvieron refrescos y dulces para todos los asistentes. El buen ambiente propició que se improvisaran canciones y bailes hasta bien entrada la noche, pese al calor imperante.

En la mañana del domingo los auroros de Viana cantaron la misa navarra y a la salida y en la plaça Major interpretaron unas jotas dedicadas a Atzeneta. Con posterioridad se celebró una comida de hermandad entre los vianeses y atzenetins, con la complicidad que procuran los numerosos encuentros celebrados y la estrechez en unas relaciones que en no pocos casos han derivado en amistad.

TERRES DE PENYAGOLOSA

Jesús Bernat Agut

El primer cap de setmana de maig, Atzeneta i Vistabella del Maestrat van acollir la Jornada d'Onomàstica de les Terres de Penyagolosa, VI Jornada de la Societat d'Onomàstica, amb vora un centenar d'inscrits, més de trenta comunicacions, diverses exposicions, presentacions de llibres, excursions toponímiques i bureo.

Penyagolosa, el pic més emblemàtic de les terres valencianes i del seu excursionisme, és punt de trobada de tres pobles, de tres comarques i de dues llengües. Villahermosa (l'Alt Millars), Xodos (l'Alcalatén) i Vistabella (el Maestrat) s'arrapen fins al capdamunt d'aquest enorme tossal que s'espenya cap al migdia amb cingles infinits. Ha estat, durant segles, vedaler del pas de riberes entre l'Aragó i la Plana, cruïlla de cultures, aplec de terres i parles diverses. Sant Joan de Penyagolosa, a través dels seus antics camins, acull rogatives centenàries de Xodos, Vistabella, Culla, les Useres i Puertomingalvo, ja a l'Aragó.

El seu nom, el topònim Penyagolosa, ha estat objecte de nombrosos estudis. Des d'aquells 'prelingüístics' com els d'Escolano, que veia una penya 'goluda', o Cavanilles, que la trobava 'gegantina', a les propostes etimològiques de Joan Coromines (penya aquilosa i, més tard, pegolosa), Vicent Pitarch (lucosa), Emilio Nieto (closa) o Jesús Bernat, tot partint d'unes fitxes del mateix Coromines, (aigualosa). És, doncs, un indret farcit de raons culturals per aplegar una Jornada sobre els noms de lloc d'aquestes terres i

sobre el triangle que conforma la toponímia amb l'excursionisme i la cartografia d'arreu del nostre domini lingüístic.

Atzeneta del Maestrat ens va rebre el divendres amb un capell de núvols. Dalt del coll de la Bassa, porta d'aquestes terres, la roca del Sol ens va brindar un magnífic mirador des d'on vam poder albirar per llevant el conjunt de planes i serres que formen els corredors disposats des del massís de Penyagolosa fins a la mar; a ponent observàrem el seguit de tossals i llomes que guarden el pla d'Atzeneta i Meanes. La lloma Bernat, Penyagolosa, el Marinet, l'Albagés... ens dibuixaren un paisatge que des dels 400m d'Atzeneta arriba als 1814 del Pico. Els congressistes, vinguts de llocs com Andorra, Lleida, Tarragona, Menorca, Alacant, Barcelona, Mallorca o València, van comentar la bellesa d'un paisatge que els era desconegut. També alguns participants més propers trobaren novedosa aquesta perspectiva.

Ja en el poble, després de la restauració, l'alcalde Santiago Agustina ens va acompanyar amb un passeig pel nucli antic. A les cinc encetarem la Jornada amb els parlaments de les autoritats i una ponència sobre Penyagolosa de Vicent Pitarch. Algunes comunicacions de la vesprada estaven dedicades a llocs propers, com ara Xodos, Costur, la Torre d'en Besora, Puertomingalvo, la mateixa Atzeneta o el Maestrat d'Espinàs. En un descans, i mentre tastàvem les delícies gastronòmiques d'Atzeneta, vam poder visitar

dues mostres: Bibliografia Onomàstica de les Terres de Penyagolosa i Tot està batejat, exposició fotogràfica dels informants dels treballs toponímics d'Atzeneta, Benafigos, Vistabella i Xodos.

Dissabte va acollir la Jornada Vistabella, amb 1249m el poble més alt del País Valencià. A la Presó encetarem les comunicacions amb un estudi sobre la població de Xodos al 1812 i un altre sobre els noms 'no oficials' de carrers d'alguns pobles del Maestrat. Després d'un aparonet amb cócs i cascaranyes es va presentar el fullet de Vistabella del Maestrat de la sèrie Toponímia dels Pobles Valencians i hom va recordar que el primer fullet d'aquesta col·lecció, que ja porta 223 llibrets, fou Atzeneta del Maestrat al 1994. També vam tindre ocasió d'escoltar propostes vingudes de més lluny sobre les relacions de la geologia i la toponímia, amb exemples dels Pirineus, o sobre les formacions rocoses de Motserrat i les propostes cartogràfiques i excursionistes de la serra de Cardó.

Vam fer un descans per estirar les cames i pujarem al Castell des d'on escoltarem un ampli paisatge cap a llevant. Elvira Safont ens va fer de guia per recórrer el nucli antic de Vistabella i visitar l'església de l'Assumpció. Beneïts vam tornar a la Presó per seguir escoltant propostes diverses del veí Puertomingalvo, de Montsià, de la presència berber per aquestes terres o sobre el significat dels noms dels pobles. Josep Lluís Viciano, bon coneixedor d'aquestes terres i les seues coves, i primer en escalar els cingles de Penyagolosa (1959), després de la seua comunicació va rebre el reconeixement dels organitzadors de la Jornada.

Ans de dinar encara vam recórrer el mirador del Pinet amb la penya Aguda, l'Albagés i la panoràmica del poble al migdia. L'Alforí ens

esperava per beure a la seua font i oferir-nos un bon àpat i la conversa de tanta gent.

Ben dinats vam reprendre les comunicacions sobre 'miradors toponímics', els topònims de frontissa, la zootoponímia o la toponímia medieval de la zona. Des de Mallorca havia arribat el professor Joan Miralles per explicar-nos l'elaboració del Nomenclàtor toponímic de les Illes Balears i un altre mallorquí ben valencià, l'humanista Vicenç Rosselló Verger, tancava la jornada amb una ponència sobre mapes de la zona.

I ans de sopar, bureo. El poble de Vistabella va regalar a tots els congressistes un bon final de festa amb la rondalla del poble i les seues jotes. Les picadetes i entrepanes ens van convidar a sopar amb els músics i les balladores, tot un remat 'de categoria'.

Encara ens quedava diumenge i el passeig toponímic pel pla de Vistabella fins a Sant Joan. En acabar la visita a l'ermita de la Font Coberta, uns quants vam caminar fins a Xodos i, ara sí, després que el cel havia retès la pluja els tres dies per fer-nos gaudir del paisatge d'aquestes terres, vam fer de pelegrins, tot demant que 'pluviam caelis' es fera present i assaonara bancals i artigues, sorts i quadrons. I a Xodos ens esperava César Mateu per fer-nos de guia del poble de l'Alcalatén. Després de dinar, i mentre marxàvem cadascú cap al seu poble, la pluja ens ba besar per dir-nos adéu.

Tal i com desitjàvem a la lletra de convit d'aquesta Jornada d'onomàstica de les terres de Penyagolosa, va ser un llarg cap de setmana en què, gràcies a la col·laboració dels pobles de Vistabella i Atzeneta, ens vam omplir el cap de bells noms, els lleus de bon aire i el cor de bona gent.

Gràcies

Reviscolant les festes

Un altre any hem pogut gaudir de les festes patronals del nostre poble. Amb la col·laboració de moltes persones, s'ha continuat posant de relleu els costums, les tradicions i els sentiments atzenetins en tots els actes.

Per això, cal agrair a totes aquelles persones, associacions, colles i quintos que desinteressadament s'impliquen, col·laboren i dediquen part del seu temps en posar en escena, i amb èxit, els diferents actes d'aquestes festes, perquè amb el seu treball s'ha aconseguit que siguin unes festes de tots i per a tots.

També un any més, la resposta dels atzenetins, atzenetines i de tots aquells que han vingut a gaudir amb nosaltres de les festes, ha sigut multitudinària, omplint de gom a gom els carrers amb la seua presència i participació, i una vegada més s'ha pogut presumir de ser un poble viu i participatiu, un poble en moviment constant.

L'abundant recull d'imatges parla per ell mateix del que diem.

Arcadi Vidal

Arcadi Vidal

Arcadi Vidal

XXXIII Volta al Castell

Gent d'ací

Thomas Frederick Evans, uno de los tuyos

Juanma Velasco

Puntual como describe el estereotipo a los de su nacionalidad, el invitado de esta sección, un británico espigado sonrosado de epidermis y con el cabello en transición al blanco, nos espera sentado en una mesa rojo inestable al pie del campanario que advierte con el lenguaje universal de las campanas que merodean las siete, que septiembre se ha vuelto benigno con las pieles y que apetece la intemperie vespertina de un bar como escenario de la conversación.

Me acompaña un dos en uno que ejerce de fotógrafo y traductor. Mi comprensión del inglés es tan limitada como el habla castellana de Thomas Frederick Evans y aunque me he extraído la cera de los oídos con mimo, soy consciente de que no bastará para entender los detalles, ese

lugar donde residen la suerte y el diablo. El traductor superpondrá su susurro a lo largo de la charla, precisando, matizando para rellenar mis lagunas.

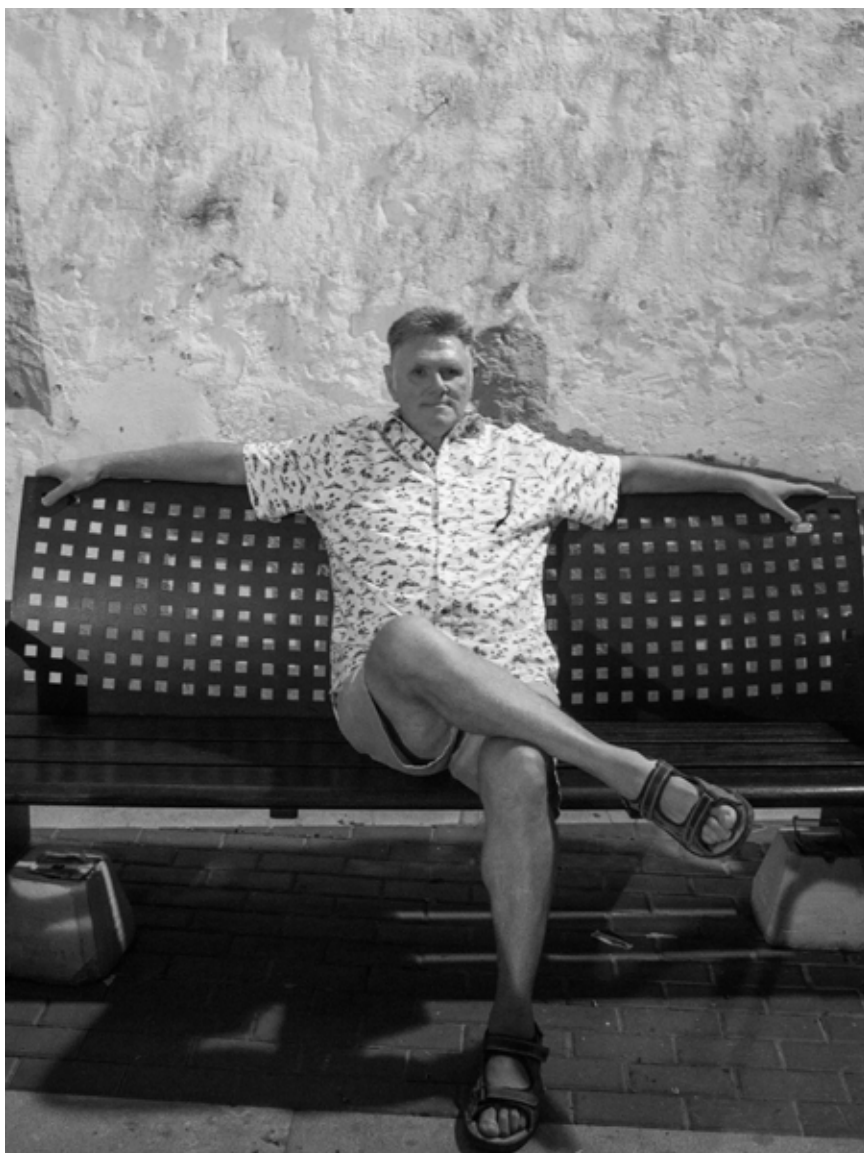
Su popularidad es directamente proporcional a su condición de animal social. Su estatura ya forma parte del paisanaje local y desde que en 2006 se instalara definitivamente en una heredad del término municipal de Benafigos, pero distante apenas cinco km de Atzeneta, el número de adeptos de su sonrisa predisuelta y de su capacidad para el saludo, se ha multiplicado por muchos.

Aunque no sea de aquí, su implicación para y con Atzeneta no tiene nada que envidiar a la de numerosos nativos y merece, por su mera

elección de nuestra patria chica como el espacio geográfico en el que terminar de hacerse mayor, el protagonismo de este número.

Thomas se asomó al planeta en East London, en 1956, un área deprimida de la gran urbe inglesa que todavía no se había sacudido las penurias ocasionadas por la II Gran Guerra. De familia modesta, su padre ejercía de estibador y su infancia transcurrió con esa normalidad que la hace grata al recuerdo. Creció y creció y creció, y consecuencia de su elevada posición física se convirtió en protector de sus amigos cuando estos eran ajetreados en el instituto por los clásicos matones de ídem. Relata que se vio inmerso en demasiadas peleas y que por esa circunstancia, a los quince años quiso cambiar de centro, pero al comprobar que el nuevo secondary school ecogido acogía solo a chicas y que no le permitieron matricularse, colgó la mochila y archivó los libros de texto en el altillo de la nostalgia.

Se inclinó entonces por la fotografía, por sus aspectos técnicos, por el revelado, por el retoque, por las exposiciones. Muy pronto fue contratado como aprendiz, como asistent, refiere él, por un empresario del negocio. Eran tiempos analógicos, lo digital ni siquiera imaginado; tiempos de laboratorios con luz roja, carretes, cubetas, química y papel; tiempos donde la fotografía se emparentaba con la alquimia y todavía era considerada un arte al alcance de unos pocos escogidos. Thomas fue creciendo en ese sector hasta contar con una empresa propia que llegó a tener cinco trabajadores. Al margen de los aspectos técnicos descritos, organizaba exposiciones en Gran Bretaña y otros países europeos. Y en ese escenario laboral transcurría hasta que el hito de Sevilla y su Expo Universal de 1992 le modificó sus perspectivas. Previamente, muy previamente, en 1977 (duda, no sin recurrir a la picardía de la gestualidad dubitativa, en un primer momento de la fecha), se casó con Kath tras dos años de noviazgo. Se echa las manos a la frente para evocar tanto pa-

sado acumulado y compartido con ella: su mejor business, sun complemento sentimental doméstico, animalista e intimista que completa al ser social que habita en Thomas.

Nueve meses trabajando en lo que él denomina como Word Trade Center de la Expo de Sevilla, le despertaron la fijación de querer vivir en España y el hartazgo de una actividad que le había generado morosidad y una apetencia inexorable por cambiar de acera laboral. Rompió, como el poeta, todos sus versos anteriores y se inició en el mundo de las antigüedades y la cerámica como freelance, un profesional que, además, gozó de una reputación como señalador de trabajadores que a su juicio no desempeñaban bien sus funciones y recomendaba al empresario que lo había contratado para tal fin, su despido. Desde su nueva condición laboral independiente se debía solo a sí mismo, convertido en un especialista que compraba y vendía ante, antigüedades y cerámica y no solo en UK. Cam-

biaron de ciudad y se instalaron en un pueblo cercano a Birmingham, pero el sueño residencial español seguía presente en Thomas, un sueño que no se parecía al de una mayoría de compatriotas que buscaban agruparse entre ellos en colonias con buen clima y escasa interacción con lo español. Pero él suyo no, a Thomas le encandilaron los usos y costumbres españolas, la ausencia de etiqueta en las relaciones sociales, el espíritu callejero de la fiesta, los negocios en los bares y el tradicional color de atmósfera, tan alejado del gris celeste inglés, tan sensorial; si quería vivir en España no tenía intención de rodearse de británicos.

Los motivos profesionales le hicieron viajar a España con una cierta asiduidad, en particular a Santander, pero su idea de España la ocupaba Andalucía y por aquellos territorios comenzó a prospectar un lugar en el que asentarse cuando lo económico lo propiciase. Localidades costeras de Cádiz, Málaga fueron inspeccionadas por Kath y Thomas, pero los precios no se aproximaban a las gangas y abundaban los ingleses.

Las sombras se van dejando caer, la conversación toma los derroteros de lo imprevisto, vamos y venimos sobre fechas, lugares, anécdotas y destinos. Refiere Thomas su encontronazo, en uno de sus viajes, con un oso negro sentado en el asfalto de uno de los puertos de montaña cántabros que enlazan el Cantábrico con la Meseta. Nos miramos y el oso se retiró con mansedumbre. La jovialidad del protagonista, su propensión a la sonrisa y al humor pese a todo, patrio, distiende la distancia corta, el traductor sigue musitando por encima de las confesiones de Thomas y una rebelión interior por no haber sido capaz de aprender más allá de un inglés rudimentario se hace patente en mi cara de póker que finge entender de más en demasiados fragmentos. Un día, debía ser 2004 o 2005, uno de los dos desplegó un mapa y el dedo del otro señaló la Costa de Azahar. Transcurría el tiempo de la emigración, de mudarse al Sur. Aledaño al mar, buen clima, con una tendencia a la clorofila más acentuada que en Andalucía, prometía el descubrimiento geográfico; tanto que escogieron Alcossebre como campo base

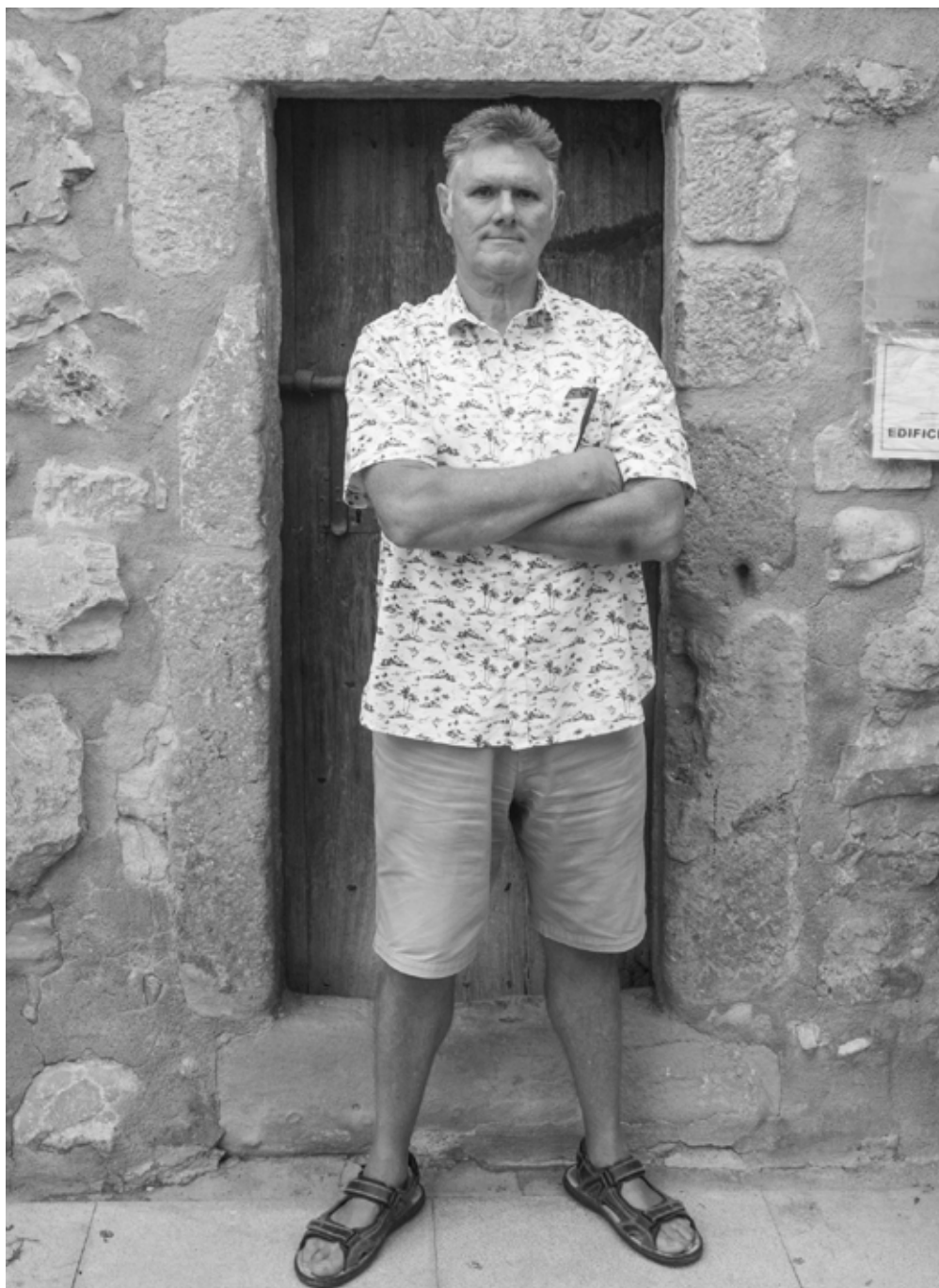
y desde ahí se desplegaron inmobiliariamente. A una primera intentona de adquirir una parcela en el término de Xodos la abortó la subida de precio del propietario al enterarse de que los compradores eran británicos y presuntamente "tontos" en asuntos de terrenos. Las pesquisas fructificaron y a la segunda se hicieron con su actual propiedad, próxima a un núcleo urbano con todos los servicios: Atzeneta; disponía de superficie suficiente arbolada y su extensión daba para construirse la vivienda de su futuro.

Pero Thomas conoció en primera persona otra de las caras de España. Aludirla como la picaresca sería demasiado suave porque resultó ser estafa, con todas las sílabas, perpetrada por un teórico constructor de Vila-Real que les levantó algunas decenas de miles de euros y emprendió el paradero desconocido.

La primera elección para su nueva casa fue la madera, pero quiso la mala praxis de los albañiles que la erigían que dejaran la chimenea a medio apagar un día gélido de diciembre, encendida para mitigar el frío mientras trabajaban, y algún rescoldo nocturno se proyectó más allá de los límites de la seguridad y prendió fuego a una vivienda casi finalizada. Por fortuna para su higiene económica, el seguro salió al rescate y Kath-Thomas, Thomas-Kath modificaron el planteamiento inicial y elevaron, por fin, sin contratiempos, su actual vivienda, pero de hormigón y ladrillo, a prueba de incendios y de los temporales de octubre.

Lo narra adornándose de la sonrisa, incluso de la risa, no lo reviste de dramatismo y no parece guardar un exceso de rencor hacia quienes

que ahora sustenta su presente, su tiempo verbal preferido.

En Atzeneta parece haber encontrado esa paz suave y española que anhelaba cuando se acercaba el medio siglo. Su predisposición a ejercer de conversador con los atzenetins que quieren perfeccionar su inglés ha procurado buenos resultados, incluso académicos, en alumnos a los que no solo no ha cobrado matrícula, sino que acaban siendo invitados por su generosidad porque las clases se suelen concelebrar en el bar (el traductor que me acompaña fue uno de los beneficiarios de esta práctica). Se queja, con ese humor irónico que se trajo de su isla, de que a él nadie le enseña a hablar español, pero entiendo que no le hace demasiada falta para relacionarse con sus nuevos paisanos porque hay lenguajes, como el de las campanas aludido, que son universales y si alguien tiene voluntad

lo maltrajeron por aquellos días. Thomas es un estoico, un hombre de presente y de will see, un tipo sano que no se preocupa de más por los obstáculos que la vida interpone porque si tiene solución, para qué va a hacerlo, y si no la tiene, para qué preocuparse también.

Soy consciente de que condensar 62 años de vida en apenas dos horas de conversación, máximo con la barrera del idioma de por medio, no permite una fluidez conversacional para hurgar un poco más en sus mitos y en sus dioses, que no son demasiados por lo que desprende, pero el extracto basta para componer una diapositiva de su trayectoria, de su personalidad y de su calma interior, y de ese sentido del hedonismo

de integrarse en socialmente lo consigue solo con la mirada.

Predomina la luz de las farolas cuando tras dos horas decidimos levantarnos, caminamos una brevedad y durante el trayecto me confirma que sí, que es cierto que ha tomado el té en el 10 de Downing Street porque su suegro formaba parte de la seguridad de las Fuerzas Aéreas británicas y tenía acceso al palacio civil de la política británica, cuando la Dama de Hierro gobernaba el país con exceso de celo.

Nos entrechocamos la mano con la firmeza de los empáticos y ambos sabemos que no será la última vez.

Ens contem des del Col·legi

UN NOU CURS AMB MOLTES NOVETATS

Un any més arriba el setembre i amb aquest torna a cobrar vida la nostra escola: cares d'alegria, abraços, alguns plors... Són les nou i mitja i als voltants del centre hi ha molt alumnat content perquè es fa gran i entra a l'escola o canvia d'etapa, els que canvien de mestres, d'aula... A l'interior del centre les coses no són tan diferents, els mestres estan una mica nerviosos per l'arribada dels alumnes, acaben d'arreglar les classes, la fotocopiadora treu fum...

I és que a l'arribada d'un nou curs acadèmic li acompanyen moltes novetats. Aquest any comptem amb un nou equip directiu: Carmen Rovira és la nova directora, Rut Bertrán la nova cap d'estudis, i amb elles continua al càrrec, aportant experiència, Paqui Saura com a secretària. Un equip que afronta aquesta nova etapa amb molta il·lusió i ganes de treball.

A més, aquest any els alumnes nascuts el 2016, és a dir, xiquets i xiquetes de dos anys, ja poden vindre a l'escola. Una aposta de l'Ajuntament que ha tingut molt bona rebuda dintre de la comunitat educativa. Ja n'hi ha nou, d'alumnes d'aquest nivell, i esperem que aquests números es mantinguin similars o fins i tot augmenten en benefici de la consolidació d'unitats a la nostra escola. Però perquè pogueren accedir-hi aquest tipus d'alumnat, ha sigut necessària la col·laboració de tota la comunitat educativa. Aquests mesos de juliol i agost, a banda del claustre de mestres netejant aules, l'escola ha estat plena de pintors, obrers, fusters, ferrers... que han enllestit l'adequació de tots els espais de què havien de gaudir aquest alumnat tan primerenc i de necessitats arquitectòniques concretes, especialment el pati i l'aula que anaven a ocupar. A banda, s'han netejat tots els espais comuns de l'escola amb l'ajuda del programa d'ocupació del Servei i dels treballadors de l'Ajuntament. D'aquesta manera, els alumnes de cinc anys s'han situat a una aula del primer pis i l'antiga aula de Tecnologia s'ha reconvertit en aula de Plàstica i suports.

Per altra part, aquest nou curs comptem amb molt professorat nou, una situació que es repeteix en els tres aularis del CRA de Penyalosa (especialment, a l'aulari d'Useres).

Ara bé, tot i aquesta circumstància, a l'aulari d'Atzeneta el claustre és majoritàriament al·bardusco, ja que cal felicitar i agrair a totes aquelles persones opositores que han aconseguit accedir a la fase de pràctiques per obtenir la plaça definitiva de funcionariat i han triat el nostre centre per continuar fent poble: Maite Fabra, Andrés Villalba, Nati Rovira i Nerea Monfort.

Per últim, i com a darrera novetat, l'AMPA, a través d'una subvenció de Diputació, oferta l'escola matiner a l'espai del Menjador de l'escola, de manera gratuïta i amb un horari que abraça dues hores, de les 07.30h a les 09.30h. Tota una aposta per la conciliació familiar.

Així doncs, des del Claustre enfrontem aquest nou curs acadèmic 2018-2019 amb molta il·lusió i ganes de treballar per fer de l'escola un espai de tots i per a tots. Per això aprofitem l'avinentsa per convidar-los a participar de l'educació dels nostres fills i de les nostres filles.

Medi ambient

Paco Esteller

Curruca capirotada

- **NOMBRE CASTELLANO:** Curruca Capirotada.
- **NOMBRE VALENCIANO:** Busquereta de casquet.
- **NOMBRE CIENTÍFICO:** Busquereta de casquet.
- **CLASIFICACIÓN:** Orden Paseriforme, familia Sylvidos
- **HÁBITAT:** Bosques, jardines y matorrales.
- **ÁREA DE DISTRIBUCIÓN:** Sur de Europa, Asia y África.
- **CARACTERÍSTICAS:** Mide unos 12 cm, siendo esta una pequeña especie de ave del género Sylvia. Es un pequeño pájaro de color sobrio y discreto, canto agradable, vuelo ágil, comportamiento activo e inquieto, que se alimenta de insectos y frutas. Habita principalmente en soto-bosques y está ampliamente distribuido por Europa. Se trata de una curruca frecuente, y abundante, que está muy repartida por toda España
- **VIDA Y COSTUMBRES:** Anida entre los matorrales donde construye el nido, realiza dos puestas, constituidas generalmente por 3-4 huevos que son incubados básicamente por la hembra durante 11-12 días. Las crías nidícolas son alimentadas por ambos progenitores y permanecen en el nido durante 11-12 días.

Hinojo

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** Foeniculum vulgare Miller-Gaertner.
- **FAMILIA:** Umbelíferas.
- **SINONIMAS:** Hierva santa, fonoll, mielu, funcho.
- **DESCRIPCIÓN:** Hierba de raíz carnosa y tallo ramoso, redondo, que muestra un fino acanalado con franjas azules. Hojas partidas en muchas lacinias largas y filiforme, de color verde oscuro. Flores pequeñas y amarillas con un umbel terminal. El fruto es más largo que ancho, con líneas salientes bien señaladas que encierra diversas semillas menudas. Planta aromática, sabor picante, dulce-amargo. Huele agradablemente a anís.
- **PROPIEDADES:** Aperitivo, antiespasmódico, digestivo, diurético, emenagogo, vermífugo, expectorante, etc.c.
- **PARTES UTILIZADAS:** Raíz, hojas frescas y parte carnosa del fruto.
- **COSECHAR EN:** Otoño.
- **COMO SE USA:**
- **Para la salud:** Cataplasma: Hervir un poco de agua con un puñado de hojas de hinojo, cuando el líquido se va evaporando, aplicar las hojas calientes, sobre la parte enferma. Para combatir flatos intestinales.
- **Infusión:** Poner 15 gramos de semillas por litro de agua hirviendo. Dejar reposar, edulcorar y tomar una taza después de las comidas.
- **Tos:** Esencia: Verter algunas gotas de aceite esencial de hinojo sobre un terrón de azúcar y dejarlo disolver lentamente en la boca.
- **Para la cocina:** Aromático para aderezar pescados, carnes aceitunas, etc. Y los cogollitos de hinojo tiernos como verduras para ensalada. Los frutos para licores.
- **Para la belleza:** Estimulantes y purificantes. Se puede utilizar para un buen baño tonificante, colocando las semillas en un saquito de tela en el agua de baño.

Des de la UJI

UNA MONEDA IBÈRICA TROBADA A ATZENETA DEL MAESTRAT

Miguel Ángel Moliner

Al juny de 2018 es va descobrir a Atzeneta una moneda ibèrica. Sembla que s'han trobat més monedes de l'antiguitat al nostre terme però és l'única que està localitzada i ben custodiada. La identificació que ha fet el catedràtic d'arqueologia de la Universitat de València, el Dr. Pere Pau Ripollés, especialista en numismàtica de l'antiguitat és la següent:

Pes	3,57 gr
Referència	ACIP 1155
CECA	Kese
Data	Primera meitat s.II a.C.

Es tracta d'una moneda xicoteta, molt desgastada, que va ser encunyada a la ceca de Kese a la primera meitat del segle II abans de Crist (és a dir, fa uns 2200 anys). En la fotografia següent es poden veure les dues cares de la moneda en una imatge que ha estat saturada perquè es puga observar millor la iconografia.

Semis ibèric, ceca Kese, s. II a.C (primera meitat)
Foto: Jaume Gil

És un tipus de moneda anomenada *Semis*, on podem veure, a l'anvers, el cap d'un home sense barba mirant a la dreta; i, al revers, un animal que segurament és un cavall amb un genet al galop cap a la dreta. Davall de l'animal devia estar escrita la paraula KeSe en llenguatge ibèric (està molt desgastada):

⋄ ⚡ ⋄

No sabem per què les monedes tenen aquesta iconografia. Sembla que el retrat del cap de l'home representa un heroi o una divinitat, perquè a l'anvers és on es representaven les figures mitològiques (divinitats, herois o altres tipus de personatges relacionats amb eixe món, escollides per tindre un significat local). El cavall amb el genet del revers és una icona molt generalitzada a les monedes ibèriques que, segons unes opinions, pot estar inspirada en una moneda de Siracusa; segons unes altres, en els denaris romans; i segons una tercera postura, s'identifica amb

la idealització d'un guerrer ibèric o d'un personatge mític que reflecteix la ideologia de les elits, de gran tradició eqüestre, amb la finalitat de destacar la importància que tenia el cavall per als ibers (els genets ibers eren molt apreciats en l'antiguitat, i els romans els consideraven els millors del món antic).

Aquesta troballa ens permet parlar dels orígens de la utilització de les monedes a les nostres terres. S'ha de començar dient que és un tema polèmic entre els especialistes. Les colònies gregues d'Emporion (Ampúries) i Roda (Roses) van ser de les primeres a la península Ibèrica d'encunyar monedes al s. V a.C. L'ús de la moneda pels pobles ibers va estar originada pel comerç amb els grecs i els fenicis que arribaven a les costes llewantines de la península, i també pel pagament que es feia als mercenaris ibèrics que s'allistaven als exèrcits cartaginesos i grecs. Alguns dels oppida més importants dels ibers van encunyar moneda pròpia des de finals del s. III a.C. Aquests oppida van ser Arse (Sagunto), Saitibi (Xàtiva), Kese (Tarragona) i Castillo. Tot i això, sembla que la generalització de l'ús de la moneda a l'economia ibèrica es deu als romans, a partir s.II a.C. A l'acabament de la II Guerra Púnica (218-201 a.C.), en què Hispània va ser un dels camps de batalla clau entre romans i cartaginesos, amb Hanníbal al seu capdavant, Roma es va quedar a Hispània i la va convertir en la primera província fora d'Itàlia. Roma utilitzava la moneda per pagar l'estipendium dels legionaris i de les tropes auxiliars, i els seus comerciants la utilitzaven com a mitjà de pagament. Davant la complicada logística per traslladar la moneda a Hispània, Roma va fer ús de les ceques ibèriques per encunyar moneda de plata i bronze. La romanització progressiva i intensa que es va produir a partir del s.II a.C. va monetitzar l'economia hispànica, que a poc a poc va anar abandonant al bescanvi (trueque).

Kese és el nom que rebia l'oppidum que hi havia abans de la fundació de la Tarraco romana, i es va convertir en la capital d'una de les dues províncies romanes d'Hispània. A Kese es va iniciar la sèrie del cavall amb el genet al revers de les monedes que després es va expandir per la resta d'emissions ibèriques. Per tant, la moneda trobada a Atzeneta va ser encunyada a la primera meitat del s.II a.C. molt lluny (a Tarragona). Podem plantejar hipòtesis de com va arribar ací. Tal vegada va ser part del salari d'un legionari romà que la va posar en circulació per pagar-se necessitats o vicis, i després d'un munt de transaccions va arribar a aquestes terres i es va perdre. Tal vegada va pertànyer a un guerrer nadiu d'aquesta terra que es va allistar a l'exèrcit romà i la va perdre quan va tornar al seu lloc de naixement. Tal vegada va ser part del pagament que un comerciant va fer a un artesà local per una partida d'oli o d'altres productes locals. Qui sap!, però el ben cert és que molts segles després ha tornat a veure la llum.

Atzeneta antiga

En aquest número el BIM es recorda a si mateix. Amb l'actual són 11 les èpoques, amb els canvis de disseny, enfocament i perspectives. Hem volgut acostar una xicoteta mostra de l'esdevenir històric de la publicació sabent que encara que són tot els que estan, no estan tots els que són, o han sigut.

El que no ha canviat massa és la voluntat d'acostar Atzeneta als seus habitants sota una mirada de neutralitat que no cerca més enllà que informar, especialment visualment, de la riquesa cultural, associativa i patrimonial del municipi.

BIM any 1.992.

BIM any 1.993.

BIM any 1.994.

BIM any 2.008.

BIM any 2.014.

BIM any 2.018.

Les associacions parlen

Ames de casa d'Atzeneta

ACTIVITATS

L'associació d'ames de casa els informa de les activitats realitzades durant els últims mesos.

El dia 7 de juliol vam fer el sopar d'estiu a Casa Ramón. Van assistir unes 70 sòcies i vam gaudir d'un bon sopar, bona companyia i una estona de música.

El dia 15 d'agost vam organitzar les paelles.

El dia 5 de setembre vam realitzar una excursió a València al BIOPARC. L'autobús el va patrocinar la Diputació Provincial. Vam assistir 47 persones de les quals 6 eren xiquets. A l'arribada ens va ploure un poc, però després el dia es va arreglar i vam gaudir dels diferents ambients i del naixement d'una zebra.

Una salutació
LA JUNTA

Des del Porrejat

Directiva de la UD Atzeneta

AÇÒ NO ÉS EL FINAL

Hi torna la il·lusió!

Quatre mesos després del tercer lloc en la passada temporada, ja tenim ací la nova. Aquesta ve marcada per les bones sensacions de l'anterior i manté intacta la il·lusió de tots els que formem part de la família rogeta. Encara tenim un somni per aconseguir, recordeu?

Després de l'estiu, de vacances, festes i recuperacions merescudes, ja estem del tot preparats perquè el baló comence de nou a rodar. Però no tot és tan fàcil i la pretemporada i les setmanes prèvies són moments delicats: recer car jugadors i patrocinadors, reomplir buits en l'equip, buscar ajuda i personal, arreglar el camp... Però al final, sempre trobem moltes mans amigues que ens donen una ajuda per tirar endavant. Des d'ací donem les gràcies a tots els que fan possible que seguisca havent-hi un club de futbol al poble.

Lamentablement, hui no podem dir-vos que comptarem amb futbol base, com venia sent habitual els últims anys. La poca aflluència de xiquetes i xiquets al poble i la normativa, que obliga a crear equips de xiquets nascuts en dos anys de diferència, ens fa cada volta més difícil la creació d'equips de futbol formatiu que tanta il·lusió ens fan. Des d'ací esperem que en un futur pròxim els nostres xiquets puguin gaudir del seu esport favorit al seu poble. De ben segur que entre tots ho farem possible!

Per tant, l'amateur serà l'únic equip representant d'enguany. Com sempre, el conjunt està format per jugadors locals i "fills adoptius" d'Atzeneta. Aquest és un detall que als amants del futbol regional ens agrada molt, ja que aconseguim que, tant la unió entre públic i afició per una banda, com el compromís amb la camiseta per l'altra, siguin majors. Tots ells treballen cada setmana per pura afició i fan de l'equip part important de les seves vides, qüestió que crea un gran grup d'amics de diferents edats que es divertixen amb l'esport.

Més enllà del grup d'amics que juguem, tenim també l'exigència i la competitivitat. Com a club volem disputar cadascun dels partits de la temporada per traure el millor resultat possible, i així poder transformar el treball de cada setmana en goig i bons moments per als integrants del club i per a l'afició. A més a més, volem deixar el nom del poble el més alt possible.

I fins ací la "presentació en paper" de la nova temporada. Esperem poder gaudir tots de l'equip com en la temporada passada i que l'afició responga tan bé a les cridades de l'equip, ja que sense aquesta no som ningú.

Moltes gràcies i aupa Atzeneta!

UD ATZENETA 2018-2019	
Entrenador	Carlos Pitarch
Segon entrenador	Fernando Blasco
Jugadors	Josep, Eric, Fran Barreda, Fran Escrig, Xavi, Jaume, Peña, Jorge, Rafa, Pau, Borrás, Hector, Leo, Antoni Molés, Ricardo i Elias (tots de l'any passat);
Noves incorporacions	Oscar Casanova, Luis Sahera, Sergio Bellés i Alex Marin

Casal Popular d'Atzeneta

NOU CURS, MÉS IMPLICACIÓ I UN FUM DE PROPOSTES. CAP ALS 10 ANYS D'UN PROJECTE IL·LUSIONADOR

Aquest passat mes de setembre va tenir lloc al Casal l'assemblea oberta per organitzar i gestionar l'activitat sociocultural del darrer trimestre de l'any, amb una participació certament meritòria. Als membres de les dues associacions més involucrades en el projecte del Casal, l'Assemblea de Joves i la Comissió Cultural, es van sumar moltes persones usuàries d'aquest espai col·lectiu que han decidit donar un pas endavant en la seua implicació a l'hora de proposar i comprometre's a desenvolupar iniciatives que dinamitzen l'oferta cultural d'Atzeneta al llarg de l'any, i concretament en aquests tres darrers mesos de l'any. Unes activitats que es poden sufragar econòmicament gràcies a la quota anual que voluntàriament paguen moltes persones associades al Casal, a les qual els donem el nostre sincer agraïment i esperem que s'hi sumen moltes més, així com amb la sol·licitud de subvencions a la Generalitat i a la Diputació i la col·laboració sovint desinteressada de l'Ajuntament.

Els projectes i les propostes debatudes han sigut d'allò més variat i divers, i no només s'han delimitat a les dates del 2018, ja que també es va parlar de l'organització d'unes jornades

de pensament i reflexió al voltant de la comarcalització, que s'acabaran d'estructurar per al mes de març i que comptaran amb un conjunt de xerrades, conferències i taules rodones per parlar de l'organització supramunicipal que volem i com treballar des del nostre municipi per fer-la realitat. Unes jornades a les quals convidarem totes les associacions del poble a participar i que farem extensives a la resta de pobles de l'Aplec de Penyagolosa. De la mateixa manera, també s'ha començat a organitzar el 10è aniversari del Casal, que culminarà en un gran festival que tindrà lloc el proper mes d'abril. Deu anys d'un espai amb voluntat d'incidència social que com es pot comprovar pel seguit d'activitats que tot seguit desglosem es troba més viu que mai.

Gastronomia i música

L'aposta per aquests dos àmbits sempre ha sigut una constant al Casal i molt sovint s'ha cercat el maridatge entre ambdues vessants. És per això que aquest proper dissabte 6 d'octubre, aprofitant per donar-li la benvinguda a la tardor i en vespres de la celebració de la diada nacional dels valencians del 9 d'octubre, s'ha organitzat un concurs de cuina de bolets

en el qual les colles o grups que vulguen participar hauran d'elaborar prèviament una recepta amb bolets per als seus membres i una ració per presentar-la al concurs (cal apuntar-se al Casal o a través del correu electrònic casalatzeneta@gmail.com abans del dimarts 2 d'octubre). Aquest dinar de germanor es veure posteriorment amenitzat a partir de les 16h per un grup de música tradicional valenciana, Llàgrimes de ceba. Una actuació oberta a tot el poble que ens farà riure i ballar amb els sons d'aquest grup de la Plana Baixa al ritme de jotes, fandangos, albadades...

A més a més, i continuant la col·laboració entre el Casal Popular i la Biblioteca, cap als mesos de novembre o desembre es té previst posar en marxa unes Jornades

DISSABTE 6 D'OCTUBRE
CARRER DEL MAESTRAT
ATZENETA DEL MAESTRAT

**14h DINAR CONCURS
CUINA AMB BOLETS**

Cada colla ha de cuinar i portar una recepta amb bolets per als seus membres i una ració per a presentar-la al concurs. Heu d'apuntar-vos al Casal Popular o enviant un correu a casalatzeneta@gmail.com amb data del dimarts 2 d'octubre.

**16h Actuació musical
"Llàgrimes de Ceba"**

Música tradicional valenciana des de la Plana Baixa

Organitza: **COMISSIÓ CULTURAL ATZENETA**

Col·labora: **ASSOCIACIÓ DE JUVENUS ATZENETA DEL MAESTRAT**

gastroliteràries que pretenen combinar, entre d'altres elements, literatura, cinema i gastronomia. L'obra literària elegida per protagonitzar aquesta primera experiència és La volta al món en 80 dies, de l'escriptor francès Jules Verne. La visualització i col·loqui sobre la pel·lícula original de 1956 servirà per obrir boca a un sopar col·laboratiu (cada colla o grup haurà de preparar un plat especial d'un dels espais per on transcorre la novel·la) en què els diferents àpats es veuran relligats per una presentació visual i entretinguda que ens anirà descobrint els aspectes més interessants de la novel·la

en qüestió.

Per últim, i coincidint amb el 10é aniversari de la Festa del Quinto la vesprada del 7 de desembre, tan sols podem avançar que enguany hi haurà una actuació musical molt especial per commemorar tal efemèride.

Cicles consolidats: contacontes i monòlegs

Aquests dos projectes ja venen reproduint-se des d'alguns cursos passats i han gaudit d'un èxit demostrat en els dos espais on es desenvolupen: el Casal Popular i la Biblioteca, tant en els espais tancats com al carrer.

Així doncs, aquest pròxim 6 d'octubre a les 12h podrem gaudir a la Biblioteca del contacontes d'Ana Canet titulat "Per què les zebres tenen ratlles... i altres contes de la sabana". Els contes africans són una font de coneixement i diversió i a través d'aquests s'aprenen els valors de la generositat o els perills de l'egoisme, així com la necessitat de ser solidaris i justos. D'aquesta manera, els més menuts, però també el públic familiar en general, podrà divertir-se amb les aventures d'una zebra que no té mai pressa, de l'astut xacal que no es deixa senyorejar pel lleó i de molts més personatges a través dels quals tindrem l'oportunitat d'aprendre aspectes interessants del pensament i la cultura africans.

A aquesta proposta de narració oral la seguiran d'altres els darrers mesos de l'any, com ara al novembre, moment en què podem avançar les gestions per programar la participació dins del cicle de contacontes d'un artista internacional que actualment es troba afincat a Barcelona, però que aprofitant la seua visita per terres castellonenques estem

treballant perquè pugui vindre a mostrar-nos el seu talent i saber fer també a la vila d'Atzeneta.

Pel que fa al cicle de monòlegs, també ha quedat enllestida la programació d'aquest darrer trimestre i, en primer lloc, comptarem per a la nit del divendres 12 d'octubre amb la participació del còmic i actor Javi Príncipe, que ens mostrarà al Casal el seu show "Imitant el món", un espectacle per a tots els públics amb 50 de les millors imitacions d'aquest artista el fil conductor del qual consisteix a emprendre un concurs en què els famosos són els mateixos monologuistes. A banda, i per acabar l'any, a desembre comptarem segurament amb el duo humorístic de la Todoella "Rural comedy", uns comedians de poble que es dediquen a fer monòlegs i espectacles d'humor des de la ruralitat que els corre per les venes.

Cinema d'animació i Cinefòrum

Continuem apostant per la projecció de pel·lícules

d'animació per a tota la família i el pròxim 1 de novembre, al Casal, es podrà visualitzar una pel·lícula relacionada amb aquest dia tan assenyalat al nostre calendari, el dia de Tots Sants. Però en el món del cinema també volem donar un salt qualitatiu a l'oferta que es pot gaudir al poble i des de la Biblioteca es vol apostar per posar en marxa el que es coneix com un Cinefòrum, un espai per compartir i (re)pensar pel·lícules entre totes aquelles persones amants del 7é art. Per a aquesta primera edició de prova, la temàtica que lligarà el conjunt de pel·lícules que confeccionaran el cycle serà la temàtica sobre la reivindicació social, ideològica, política i econòmica al llarg de la història. La primera pel·lícula seleccionada és un dels clàssics de l'aclamat director estatunidenc John Ford, *The grapes of Wrath* (Els raïms de la ira), la qual narra els patètics i dolguts avatars d'una família de camperols a la recerca de terres on sobreviure, durant la Depressió dels anys trenta,

posteriors al Crack del 1929. Aquesta primera sessió tindrà lloc el dissabte 27 d'octubre a les 19h a la Casa de la Cultura, i es facilitarà a través de les xarxes socials o en format físic a l'oficina de Turisme un material escrit relacionat amb la pel·lícula perquè aquelles persones més interessades puguin llegir-lo prèviament amb l'objectiu que la visualització i el col·loqui posterior sobre el film siguin més enriquidors. Si l'experiència té una bona acollida, la idea seria projectar una pel·lícula al mes dins d'aquest cycle, entre les quals es trobarien el clàssic *Juli Cèsar* de Joseph Mankiewicz centrada en la dialèctica del poder, *Els Molly Macguires* de Martín Ritt (que ací ens va arribar amb el títol *Odi a les entranyes*) sobre l'explotació i les lluites mineres a la Pensilvània del segle XIX, o la més recent *Margin Call*, de J.C. Chnador, el thriller ambientat en el món de les altes finances i paràbola de la crisi desencadenada per Lehman Brothers l'any 2008.

Altres propostes

Totes aquestes iniciatives anteriors se seguiran complementant amb d'altres de format més reduït i col·laboratiu, com són els Tallers per a xiquets i xiquetes, amb la programació ja concretada del Taller de papiroflèxia per al 27 d'octubre, on la gent del Casal més jove es presta a compartir experiències i temps amb els més menuts. També serà interessant la col·laboració

amb altres entitats, com el foment per realitzar de nou la jornada solidària de Nadal en benefici de l'ONG El Somni de Mossén Ricardo Atzeneta-Safané, o el treball conjunt amb l'Ajuntament d'Atzeneta per tal de confeccionar un seguit d'accions contra la violència de gènere al voltant del dia internacional contra aquesta lacra social, el 25 de novembre, entre les quals cal destacar el taller de dinàmiques de detecció de micromasclismes per a adolescents titulat "No em toques el WhatsApp" que tindrà lloc al Casal.

Així doncs, des del Casal Popular només ens resta insistir que tot aquest cúmul d'activitats que organitzem s'han pensat per atendre moltes i diverses inquietuds alhora que s'intenta abastar totes les edats; per tant, esperem que us engresquen i us animen a participar-hi.

Comissió Cultural
Assemblea de Joves

Societat Musical Santa Cecília d'Atzeneta

CONCERT D'ESTIU DE LA BANDA DE MÚSICA

Com cada any, la Societat Musical Santa Cecília d'Atzeneta va realitzar un concert, antea-sala, de l'inici de les festes patronals. El concert de festes sempre és una data marcada per a tots els músics de la banda que assa-gen molt durant tot l'estiu per a oferir un bon concert al seu poble.

Tots els anys la banda ofereix un concert diferent, en aquest cas, va tractar sobre els ritmes del món. En aquest concert la banda va interpretar ritmes com el cha-cha-cha, el mambo, el vals, el bolero, etc, però les obres més destacables van ser una Polka per a dos clarinets solistes (Inés Andreu i Víctor Peris) i el moment en què Ariadna Lago va pujar a cantar a l'escenari.

Cada any la banda interpreta un obra d'un nivell més elevat, encara que hi ha molts instruments que en algunes obres no ho tenen gens fàcil. Aquest any la banda va interpretar una obra anomenada PACONCHITA, amb una dificultat elevada per a tota la banda, especialment per a la percussió.

El concert d'estiu és un moment molt emotiu per a tots els músics de la banda, ja que dediquen moltes hores d'assajos per a poder interpretar-lo, però arribar a la Plaça Major i que estiga plena de gom a gom és el millor component per a repetir l'any que ve. Moltes gràcies!

Col·laboracions

Cançons i versos populars de les terres d'Atzeneta

Jaume Gil Saura

-Xica si te cases en mi quin regalo te faré,
la noche que serás mia todo teu entregaré.

-El que diu mal de les dones és un guilopo
traidor, perquè les dones són bones quan
més guapetes millor.

-Encara que tu no em vullgues, a mi no'm
si dona res, una cabra em cria un xoto i una
ovella dos corders.

-Catalina la Noguera, trencadora de topins,
Sa mare li pegue surres, davant de to los
fadrins.

-Si te casas con mi hija, no te casas por el
dote. Tengo veintisinco cabras, tu puedes
ser el cabrote.

-Alfredo de la Nevera, és un home molt
templat. No te novia ni festege ni a cap
puesto está obligat.

-Toma niña estos puñales y obrime por
el costado. Voras de mi corasón como está
de enamorado.

-El barranc de mas de Cona te la fama de

figueres, si vols mejar figues bones te'n
has d'anar al terme Useres.

-Allà damunt d'una garba hi havia un
pardal negre, que obrie la boca i die, amo
donamos a beure.

-Todas las mañanas voy al bancal de tu pa-
niso, voy a coger cabellera para haserme
un postiso.

-Quin pet portes quin pet portes , quin pet
portes manyo meu, tira la manteta enterra i
bona nit mos done Deu.

-Vistabella esta en un alto, Benafigos a un
collet, Xodos damunt de la roca i Atzeneta
en un planet.

-Mi abuelo tiene un trabuco, con pelos en
la culata,
y a la pobre de mi abuela a trabucasos la
mata.

-Una uela en un corral, se la miraba y desia
cuantas veces te habrá entrao el cañon de
artilleria.

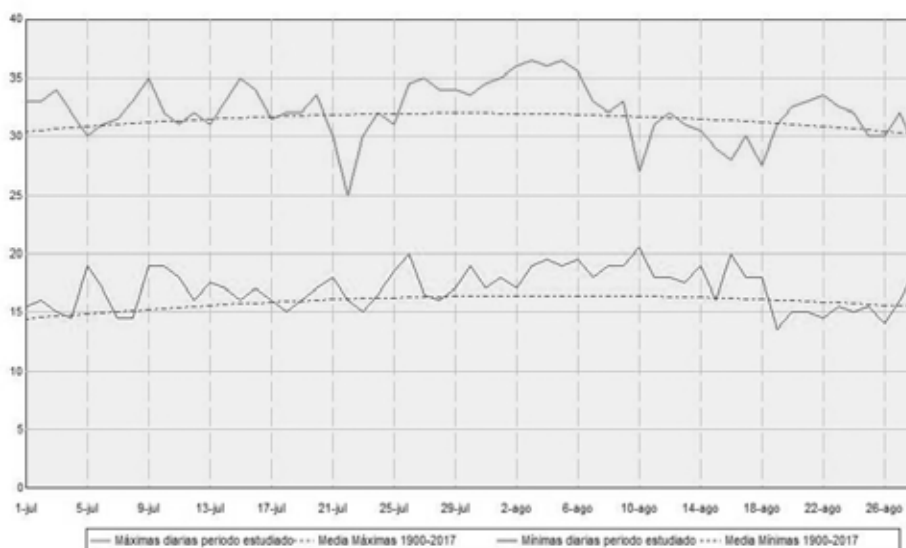

El temps i la meteo a Atzeneta

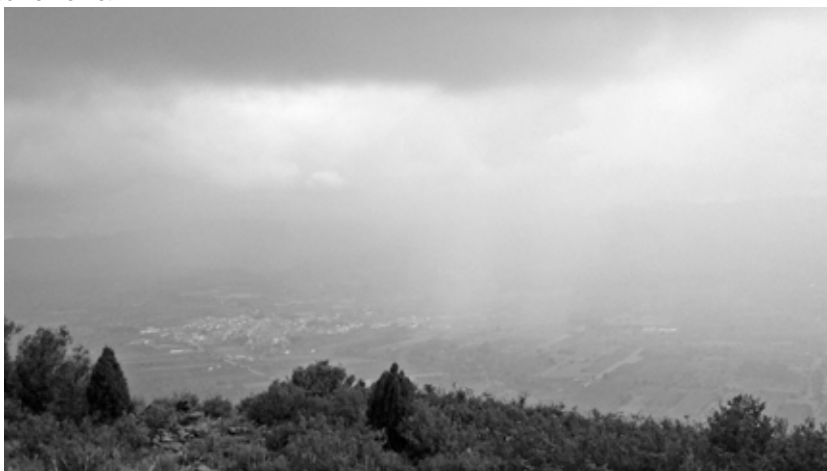
Melchor Rovira Monfort

Hem acabat un estiu calorós i amb les pluges habituals.

Encara que potser recordem aquest passat estiu com fresc i humit perquè el seu començament i la seua fi així ho han estat, la realitat de les dades meteorològiques desmenteix aquesta sensació. La temperatura mitja global de l'estiu ha estat 0'9°C per damunt del normal, però hem de diferenciar la primera quinzena de juny i la darrera d'agost, les quals han estat fresques, de gairebé tot el juliol i sobretot l'inici d'agost, quan hem patit els dies més calorosos de l'any. S'ha de dir que, tot i fer més calor de la normal, no hem tingut cap punta de calor exagerada i la temperatura màxima anual s'ha quedat amb uns confortables 36'5°C; això sí no tenim cap sorpresa derivada de l'escalfament planetari al setembre o a l'octubre, que recordant els anys passats tot podria ser...

Pel que fa a pluges hem tingut un estiu normal perquè hem recollit 110 litres, quan la mitjana de pluja d'aquests tres mesos (juny, juliol i agost) suma 102 litres. Si analitzem per mesos, vam començar juny amb molts dies de pluja que van acumular 25'5 litres (el 64% del que tocava), i després, com sol ser habitual, vam enllaçar més de 40 dies sense caure una gota, fins que la nit del 21 de juliol i la vesprada del 22 el pas de successives tronades van acumular 54'5 litres, més del doble del normal per a tot el mes de juliol. D'agost caldria ressaltar la tronada del dia 12 que va deixar 17 litres, perquè els altres 7 dies de tronada concentrats a final de mes no han superat en cap cas els 4 litres; de manera que la suma mensual fa 30 litres, el 75% del normal. S'ha de dir que ha estat una excepció geogràfica, perquè agost ha resultat molt humit tant a les comarques del litoral com de l'interior castellonenc.

Ruixat intents de la vesprada del 21 de juliol, que va tenir continuïtat durant la nit, i va acumular al poble 45 litres.

Setembre està començant molt mogut, amb temperatures fresques i molts dies de tronada que ja han acumulat 44 litres en els primers deu dies. Esperem que aquesta tardor continue humida i es puguin recuperar els arbres i els aqüífers de la darrera sequera que encara arrosseguem.

Tronada molt intensa que va avançar del mar cap a l'interior la matinada del 16 d'agost. Va acumular uns 90 litres a Castelló i uns 50 a la vessant est del Bovalar; però no va poder creuar-lo i al poble sols van arribar a caure 3 litres.

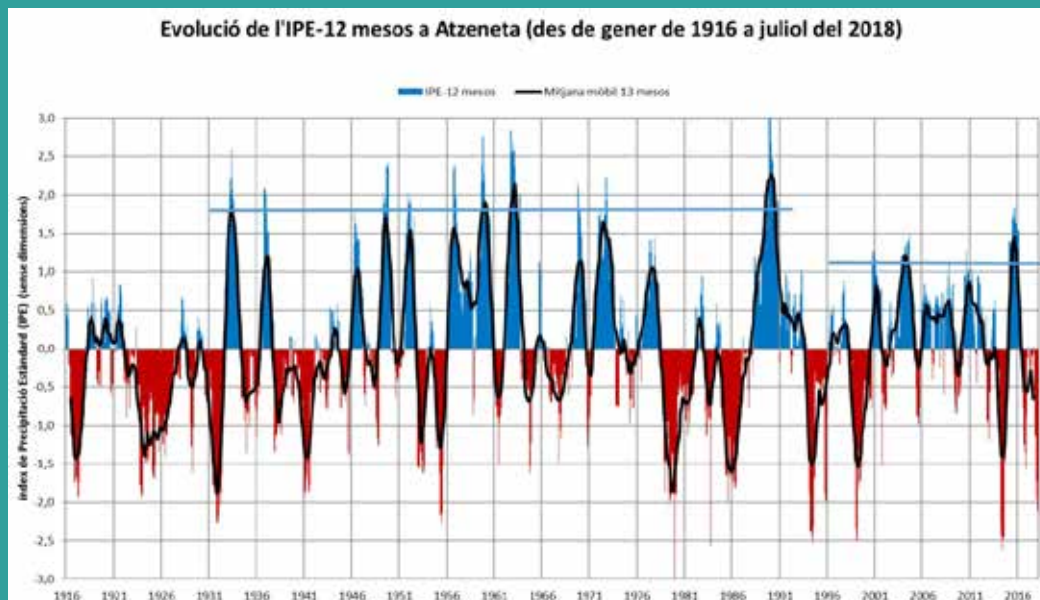
Espectacular cumulonimbus que va afectar la zona del Baix Maestrat i la Plana Alta la vesprada del 17 d'agost, que va deixar importants pedregades per eixa zona. Al poble no va arribar a caure res.

Resum de la xarrada que es va celebrar el 12 d'agost titulada: Plou com abans?

El passat 12 d'agost es va celebrar una ponència a la Casa de la Cultura d'Atzeneta per analitzar l'evolució de la variabilitat climàtica a la Mediterrània Occidental. Aquesta xarrada va estar impartida per Vicent Altava, doctor en Física i membre de l'àrea de recerca del Servei Meteorològic de Catalunya, i un servidor. Aprofitaré les següents línies per fer un breu resum dels aspectes clau que es van presentar, ja que considere que vam ser uns afortunats per poder assabentar-nos abans que ningú al territori valencià d'una anàlisi exhaustiva de l'evolució de les situacions meteorològiques que ens afecten i, per tant, en saber el futur meteorològic més probable al poble i el perquè d'aquesta evolució.

Pel que fa a l'anàlisi de les dades de pluja d'Atzeneta ressalte les següents conclusions:

- No s'aprecia una tendència clara en les precipitacions, ja que les pluges anuals són tant irregulars que és difícil veure una evolució clara. Encara així, si intentem fer una evolució lineal veiem que les pluges han disminuït uns 85 litres anuals des del 1948, degut sobretot a les dècades dels 50 i 60 que van ser molt plujoses; i clar, si veníem de molt amunt, el que ha fet la tendència posterior ha estat disminuir.
  - En els darrers anys, el canvi més apreciable de les pluges ha estat que a octubre ha plogut molt menys del que tocaria i, en canvi, els darrers novembres han estat molt plujosos.
- Pel que fa a l'anàlisi de l'evolució de les situacions meteorològiques que ens afecten, cal ressaltar els següents punts:
- Els dies anticiclònics s'han incrementat considerablement a l'hivern i la primavera des de la dècada dels 80, la qual cosa afavoreix més dies de gelada a Atzeneta.
  - Les situacions de ponent amb baixes pressions han disminuït les darreres dècades, sobretot durant la primavera i la tardor.
  - Les situacions de mestral, amb pressions elevades, s'han incrementat sobretot a l'hivern, però també durant la primavera i la tardor.
  - El nombre de perturbacions atlàntiques fortes que afecten la península Ibèrica s'han reduït considerablement durant l'hivern i la primavera en les darreres tres dècades.
  - L'estiu no mostra un comportament concloent pel que fa a la variació de dies anticiclònics i/o inestables.
  - Les situacions de llevant/xaloc (que són les que fan ploure a Atzeneta) no pateixen grans canvis durant les darreres dècades, tot i que han estat poc freqüents els darrers 5 a 10 anys, sobretot a la tardor. Però aquest fet no és excepcional en els darrers 150 anys.

Anàlisi de les sequeres i períodes humits a Atzeneta durant els darrers 100 anys. S'observa com les darreres sequeres han estat molt severes però curtes, res que no haja passat amb anterioritat. De fet als anys 20, als 80 i als 90, les sequeres van ser molt més catastròfiques que les dels darrers anys. També s'observa el període humit dels anys 50.

Com a conclusió de tota la xarrada podem dir que les situacions que fan ploure a Atzeneta de forma contundent són molt poques (un 5 % dels dies amb situacions de llevant/xaloc), i aquestes no han canviat darrerament. En canvi, si hi han hagut canvis en les situacions que poden fer ploure a Atzeneta de forma feble o moderada, com són les situacions de ponent, de sud o de sud-oest depressionàries o ciclòniques, que han disminuït a costa que han augmentat els dies anticiclònics que no fan ploure gens. Aquesta disminució de les pluges modestes ha fet que els anys que no hem tingut cap situació de llevant o xaloc (com ha passat darrerament), el dèficit de pluja haja estat molt important. Dit d'una altra manera, ara no tenim ni més sequeres ni estes són més llargues en el temps que abans, però quan empallem uns mesos sense situacions de llevant/xaloc, com tampoc ens plou amb les altres situacions, deixa de ploure de colp i, per tant, la sequera esdevé ràpidament severa. Com bé va dir Vicent, la sensació és que ens juguem la pluja de tot un any en molt poques cartes, i si fallen, no plou quasi ni gota. Abans, com teníem més situacions de pluja feble o moderada, aquesta sensació no era tant notòria.

RACÓ FOTOGRÀFIC

